

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК. СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування,

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні
кафедри менеджменту і маркетингу
Протокол № 5 від 19 лютого 2026 р.

м. Івано-Франківськ – 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Ситуаційний менеджмент
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Михайлів Г.В.
Контактний телефон викладача	(099)750-28-03
Е-mail викладача	halyna.mykhailiv@cnu.edu.ua
Формат Дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Сучасне зовнішнє середовище є динамічним і постійно змінним, тому існуючі підходи до управління організаціями вимагають особливої уваги та використання нових підходів. Ситуаційний менеджмент – це освітній компонент, який дозволить здобувачам освіти набути фахових компетентностей з управління організаціями в нестандартних та несподіваних ситуаціях, розпізнати небезпеку за «слабкими сигналами».</p> <p>Освітній компонент «Ситуаційний менеджмент» належить до варативних дисциплін, спрямований на формування фахових компетенцій у сфері ситуаційного управління шляхом застосування сучасних методів та прийомів, використання інформаційних технологій, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків прийняття та виконання управлінських рішень з огляду конкретну ситуацію.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання дисципліни «Ситуаційний менеджмент» є формування у студентів систематизованого комплексу знань про оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками виявлення причин і джерел проблемних ситуацій та формування механізму їх розв’язання в загальній системі управління підприємством.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Програмні компетентності</p> <p><i>Інтегральна компетентність (ІК):</i> здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.</p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК):</i></p> <p>ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</i></p> <p>СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.</p> <p>СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.</p> <p>СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.</p>	

Результати навчання:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні (семінарські)	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
VIII	D3 Менеджмент	IV	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне (семінарське) заняття	самостійна робота

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи ситуаційного менеджменту 1. Економічні явища і причини виникнення проблемних ситуацій на підприємствах 2. Суть і завдання ситуаційного менеджменту. 3. Техніка і технологія забезпечення процесу управління.	2/-	1/1	6/10
Тема 2. Діагностика у ситуаційному менеджменті 1. Місце та роль ситуаційного аналізу в сучасному управлінні 2. Методика діагностики кризової ситуації на підприємстві 3. Прогнозування в ситуаційному менеджменті	2/1	2/1	8/10
Тема 3. Технологічне забезпечення ситуаційного менеджменту 1. Моделі і моделювання у ситуаційному менеджменті 2. Технологія розробки управлінських рішень в ситуаційному менеджменті 3. Технологічна схема процесу ситуаційного керування 4. Розробка управлінських рішень у ситуаційному менеджменті	2/-	2/1	8/10
Тема 4. Роль керівника у ситуаційному менеджменті 1. Роль людського фактора в керуванні 2. Керування як творчий процес 3. Психологічні аспекти прийнятих рішень 4. Неформальні аспекти розробки рішень	2/1	2/1	8/10
Тема 5. Ситуаційні моделі лідерства 1. Ситуаційна модель лідерства Фідлера. 2. Ситуаційний підхід «шлях-ціль» Мітчела і Хауса. 3. Теорія життєвого циклу Херсі і Бланшарда. 4. Ситуаційна модель Врума-Йеттона-Яго.	2/-	2/-	8/10
Тема 6. Управління за «слабкими сигналами» 1. Сутність системи моніторингу зовнішнього середовища підприємства 2. Етапи проведення моніторингу зовнішнього середовища 3. Методи оцінки зовнішнього середовища підприємства 4. Модель управління за «слабкими сигналами»	2/1	1/-	8/10
Тема 7. Антисипативний і адаптивний підходи у ситуаційному менеджменті 1. Реактивний менеджмент 2. Керування в умовах стратегічних несподіванок 3. Реструктуризація підприємства як спосіб запобігання банкрутства 3. Особливості прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності 4. Адаптивні плани роботи організації	2/-	2/1	6/10
Тема 9. Ризик у ситуаційному менеджменті 1. Суть господарського ризику. Облік границь і зони господарського ризику. 2. Керування ризиками в проблемних ситуаціях. 3. Кризові ситуації на підприємстві. Характеристика кризової ситуації.	2/1	2/1	8/10
Разом	16/4	14/6	60/80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольні роботи).</p> <p>Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 80 балів; – самостійна робота – 20 балів. <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання, та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі.</p> <p>Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному (семінарському) занятті.</p> <p>Результати оцінювання заносяться до електронних екзаменаційних відомостей навчання здобувачів освіти.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS за схемою:</p>
	<p>Зараховано – «відмінно» (90-100 балів) – (A – за шкалою ECTS)– здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – «добре» (70-89 балів) (за шкалою ECTS: 80-89 – B; 70-79 – C) – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;</p> <p>Зараховано – «задовільно» 50-69 балів (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E) – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>Незараховано (менше 50 балів) (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 – F) – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.</p> <p>Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», URL: https://surl.li/wmmuhb; «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» URL: https://surl.li/dxovqb).</p>

Вимоги до письмових робіт	Здобувач виконує контрольні роботи головною метою яких – перевірка ступеня засвоєння здобувачами теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного (семінарського) заняття.
Практичні (семінарські) заняття	Практичні (семінарські) заняття проводяться з метою формування у здобувачів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні (семінарські) заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи здобувача, що відводиться на вивчення дисципліни «HR-менеджмент» складає 60 год. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять. Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 100 балів здобувач може отримати протягом семестру за всі види контролю в межах практичних (семінарських) занять та за самостійну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік.

7. Політика курсу

Письмові роботи: здобувач повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

У здобувачів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera тощо. Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо здобувач повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.mykhailiv@cnu.edu.ua).

Результати неформальної освіти визнаються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://surl.li/xpioew>).

При використанні технологій штучного інтелекту здобувачі повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjjk>).

8. Рекомендована література та інші джерела

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2012. 388 с.
2. Гірняк Г. С. Зошит-практикум з курсу «Психології управління» для студентів спеціальності «Психологія». Тернопіль: Економічна думка, 2017. 104 с.
3. Гросул В., Круглова О., Рачкован О. Комплексне оцінювання адаптаційного потенціалу в системі адаптивного управління підприємств торгівлі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 213–222. DOI: 10.21272/mmi.2017.1-19.
4. Довгань Л. Є., Ведута Л. Л., Шкробот М. В. Сучасні концепції управління організаціями [Електронний ресурс]: навч. посібник для здобув. Ступ-ня маг-ра за ОП «Менеджмент і бізнес-адміністрування». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 2,46 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 278 с.
5. Дядюк М. Управління за слабкими сигналами в системі адаптаційного управління підприємств торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2015. Вип. 2. С. 74–83.
6. Davis, D. L. (2010). Situational project management. Paper presented at PMI® Global Congress 2010—North America, Washington, DC. Newtown Square, PA: Project Management Institute. <https://www.pmi.org/learning/library/team-conflicts-disrupt-factors-leadership-6568>
7. Claude L. Graeff. The Situational Leadership Theory: A Critical view. [https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/38460597/A_situational_leadership_theory_-_a_critical_view.pdf?1439433194=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DThe](https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/38460597/A_situational_leadership_theory_-_a_critical_view.pdf?1439433194=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DThe_Situational_Leadership_Theory_A_Crit.pdf&Expires=1612697075&Signature=bEyn87as5xgXrfS0adURv1QJ4TvgwiJLp45FpqtNoEDk5Mh7GT~nakx539yFujHYW-)
8. Situational_Leadership_Theory_A_Crit.pdf&Expires=1612697075&Signature=bEyn87as5xgXrfS0adURv1QJ4TvgwiJLp45FpqtNoEDk5Mh7GT~nakx539yFujHYW-
9. Harold Koontz. The Management Theory Jungle. <http://salamisquad.free.fr/bordeldivers/MEMOIRE/the%20management%20theory%20jungle%20revisited.pdf>
10. Fons Trompenaars and Piet Hein Coebergh. 10 Management Models How to understand and Shashyn, O., Prus, Y., Portnov, Y., Borshch, V., & Mykhailiv, H. (2024). Fostering innovation through collaborative leadership: developing a novel framework for strategic management. *Multidisciplinary Science Journal*, 6, 2024ss0722. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0722>
11. Yuliia Holovnia, Halyna Mykhailiv, Oleksandra Panasiuk, Volodymyr Saienko, Tetiana Vlasenko. Management as a Factor of Socio-Economic Development of Small and Medium-Sized Businesses of Ukraine in Conditions of Instability. Research article. DOI: <https://doi.org/10.70517/ijhsa4534>. Volume 45, Issue 3. Pages: 36-47
12. Tetiana Volotovska, Halyna Mykhailiv, Oksana Porada, Lesia Zelman, Svitlana Kyshakevych. CHANGE MANAGEMENT WITHIN THE LEARNING ENVIRONMENT: THE ROLE OF LEADERSHIP AND INNOVATIVE MANAGEMENT. v. 16 n. 43 (2024) DOI: <https://doi.org/10.18316/rcd.v16i43.11790>
13. Маслак Н.Г., Михайлів Г.В., Шевченко І.Ю. Управління витратами та оптимізація бізнес-процесів для досягнення прибутковості. 2023. http://bses.in.ua/journals/2023/83_2023/15.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.83-13>
14. Вербовський І.А., Михайлів Г.В., Сойма С.Ю. Інноваційний менеджмент: стимулювання та управління творчістю і ідеями в організації. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.41-10>
15. Михайлів Г.В., Середа Н.М., Полянко Г.О. Стратегічне управління: розробка, впровадження та оцінка стратегій для досягнення цілей організації. № 9 (09) (2023): Цифрова економіка та економічна безпека. <https://doi.org/10.32782/dees.9-13>